

III. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

3.1. Транспортна инфраструктура и транспортен достъп

3.1.1 пътна мрежа

Националните пътища са отговорност на изпълнителна агенция "Пътища" (ИАП). На агенцията е възложена ролята на координатор на цялата пътна мрежа в страната, включително свързването на местните пътища с националната мрежа. Общините се занимават с изграждането, реконструирането и поддържането на общинските пътища. Централната власт е отговорна за поддържането и разширяването на републиканската пътна мрежа. Установено е, че повече от 28% от цялата пътна мрежа е в лошо състояние. Този процент ще бъде значително по-висок, ако се отчетат и пътищата от нисък клас. Общинските пътища в частност се нуждаят от поддръжка или рехабилитация и имат лоши технически показатели

Пътна мрежа в Община Лом

Наименование	Мярка	Дължина
общо	км	115,2
- първи клас	км	-
- втори клас	км	52,7
- трети клас	км	20,1
- четвърти клас	км	42,4

В общината липсват първокласни пътища, основната част, 42,4 км. са IV-ти клас (от които 3,3 км. са земни пътища), 20,1 км. са третокласни, 52,7 км. - второкласни пътища.

Пътищата осигуряват връзки по направления: Лом-Монтана-София, Лом-Козлодуй, Лом-Белоградчик, Лом-Бяла Слатина-Плевен и Лом-Видин.

Уличната мрежа в града е с дължина 48 548 м, от които 40 040 м са асфалтирани (82,5%); 2 173 м. са с калдъръмена настилка (4,5%); 3 685 м. са с настилка от паваж (7,6%) и 2 650 м са земни пътища (5,4%).

Всички пътища в населените места на общината са с трайна настилка. Междуселищните пътища са с износена настилка и наличните габарити, укрепителни и защитни съоръжения в повечето случаи не отговарят на съвременните изисквания. Маркировката и знаковото стопанство по тези пътища са занемарени и затрудняват движението и ориентацията. Това състояние на междуселищната пътна мрежа в общината се отразява отрицателно на социално-икономическото развитие.

3.1.2 сухопътен транспорт

Транспортното обслужване на населението на общината се осъществява от 2 фирми, обслужващи 6 градски и 19 междуселищни автобусни линии от общинската, областната и републиканската транспортни схеми с общо 18 автобуса. Случайни и специализирани превози са извършвани от още 8 други фирми.

Освен регулярните автобусни линии, ежедневно на територията на региона, превозвачи осъществяват специализиран (работнически) превоз.

Товарният автотранспорт се осъществява от две части фирми, за превози на товари в страната и чужбина.

До 2000 г. таксиметровият превоз на пътници бе недостатъчно развит като услуга. Този вид превози са извършвани от 22 фирми с общо 50 автомобили за таксиметров превоз. Към края на 2004 г., фирмите предлагачи тази услуга се увеличиха на 26 с общо 150 автомобили.

3.1.3 Железопътен транспорт

През територията на общината преминава 12 км. електрифицирана ЖП линия. Гарата в град Лом е със 17 коловоза. Изградените отделни нормални ЖП коловози, които свързват гара Лом с “Винпром Лом” АД, “Ломски мелници” АД, “Балканкар Дунав” АД, “Топливо” АД, “Пристанищен комплекс” и складовата зона, позволяват извършването на товаро-разтоварна дейност и включване в националната ЖП-мрежа.

На гара Лом има обособена товаро-разтоварна гара с два обслужващи крана – портален и РДК (магнитен). В района на гарата имавагонно-ремонтна работилница, в която се извършват ремонти на повредени вагони (без основни ремонти).

3.1.4 Воден транспорт

“Пристанищен комплекс” Лом е разположен на км. 741⁺⁸⁰⁰ до км. 743 на река Дунав. Разположен на 29,9 хектара (включително 8,8 хектара акватория), днес той представлява многофункционално пристанище за обработка на насипни, генерални и други товари. В него се реализира около 40% от товарооборота на българските речни пристанища. Пристанището е осигурено с достатъчно автомобилни и железопътни подходи, което позволява обработването на корабите да се извършва директно и индиректно:

Местоположението на пристанището и удобните сухопътни връзки във всички посоки южно от река Дунав влияе благоприятно на града, който се превръща във важен транспортен център в Северна България.

3.2 Водостопанска инфраструктура

3.2.1 питейно-битово водоснабдяване

Лом е първия град в страната след столицата с модерен водопровод, пуснат в експлоатация през 1903 г. след договаряне с представителството на германската фирма “Манесман” за доставка на чугунени водопроводни тръби. До изграждането на водопровода града се е водоснабдявал от 22 постоянно течащи естествени водоизточника. С разрастването на града се изграждат нови резервоари и водопроводи, които постепенно са водоснабдили ниските и високи части на града. Към настоящият момент града е водоснабден 100 %. Дължината на цялата водопреосна система е 131 899 м.

За водоснабдяването на град Лом са изградени 6 водоснабдителни системи с общ среднодневен дебит на водата 212 л/с. В действие са 4 системи с общ дебит 150 л/с.

Изградената през периода 1970-1975 г. водоснабдителна система “Добри дол” е основната система за водоснабдяване на град Лом, която осигурява 87% от водоподаването и включва два помпени агрегата (работен и резервен) Системата е в експлоатация над 30

години и основните ѝ съоръжения са вече амортизирани. Стоманеният тласкателен водопровод ф 630 мм е силно корозирал, което води до чести аварии по него и реални опасности за активизиране на свлачищните участъци по трасето му, особено на тези в близост до с. Добри дол. Етернитовият гравитачен водопровод е напълно амортизиран. Особено слаби места са връзките на тръбите-муфи с втвърдили се вече гумени уплътнители. Трасето на този водопровод минава през множество свлачищни райони и в по-голямата си част и през частни имоти. Това изключително много затруднява отстраняването на възникващите аварии и подмяната на амортизираните азбестоциментови тръби.

Уличната разпределителна водопроводна мрежа е изградена в продължение на много години от различни тръби: чугунени, стоманени, азбестоциментови и полиетиленови. Значителна част от съществуващата мрежа е амортизирана и в хидравлично отношение /диаметри, дебити и напори/ не отговаря на актуалните консуматори в различните квартали. Поради разнообразния релеф /респективно улични нивелети/ на града, водопроводната мрежа в хидравлично отношение се разделя на 3 зони - ниска, средна и висока. В северозападния край на град Лом, чрез две дренажни водохващания и помпена станция, се подава вода директно в уличната водопроводна мрежа на кв. "Боруна" и ниската зона на град Лом. Водоподаването на жителите от кв. "Младеново" се осигурява посредством 13 дренажни водохващания.

В хидрогеоложко отношение районът около град Лом е общо взето добре проучен. През последните няколко десетилетия са провеждани многобройни сондажи хидрогеоложки и други проучвания от различни ведомства за различни цели (ломски въглищен басейн, хидротехническо застрояване на река Дунав, проучване за нефт и газ, питейни и промишлени водоснабдявания и др.) Натрупан е значителен по обем, но разнороден по качества и несистематизиран фактически материал. От хидрогеоложка гледна точка в района на града са установени подземни води, формирани в най-малко два водоносни хоризонта: алувиален водоносен хоризонт от чакъли и пясъци в терасите на река Лом и река Дунав и неогенски водоносен хоризонт с напорни подземни води, формирани в дребнозърнести до фини пясъци с глинести и въглищни прослойки. Неогенският водоносен хоризонт има повсеместно площно разпространение, значителни експлоатационни ресурси, но противоречива качествена характеристика.

Необходимо е издирване, събиране и цялостно обобщаване на наличната хидрогеоложка информация по съществуващи данни, с оценка на количествата и качествата на подземните води в района на град Лом, а също и перспективите, възможностите и проблемите при използването им, чрез изграждане на системи от подходящи водоземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване.

За осигуряването на питейно-битова вода на град Лом с необходимо предприемането на спешни инвестиционни действия за рехабилитация на водоснабдителна система "Добри дол" или изграждане на нова алтернативна схема на допълваща система, с водоизточник в района на град Лом. Изборът на бъдещите водоснабдителни системи следва да се направи на базата на технико-икономически сравнения на възможните алтернативни решения. Този избор ще определи обема и насоките на инвестициите за рехабилитация на довеждащите водоснабдителни системи и на уличната разпределителна водопроводна мрежа.

3.2.2 канализация

Разположението на град Лом върху силно наклонен терен и високи подпочвени води създаваха изключително големи проблеми по отношение използване на старата

канализация, непригодна за механично почистване и отвеждане на отпадни и дъждовни води. Всички тези проблеми наложиха изграждане на нова канализационна система – довеждащ главен колектор. Изграден е I-ви етап с обща дължина 2 600 м. и стойност 6 213 000 лв., който със своите конструктивни особености позволява почистване при необходимост. Изграждането му премина през три етапа на изпълнение. Първи етап (17.08.1998 г.–30.09.1999 г.) на стойност 941 000 лв., втори етап (01.10.1999 г.–30.09.2001 г.) на стойност 3 922 000 лв. и трети етап (01.10.2001 г.–31.12.2002 г.) на стойност 1 350 000 лв.. Новоизградения Главен колектор е от смесен тип и битово-фекалните отпадъчни води се заустват без пречистване в река Дунав.

За цялостно завършване на градската канализационната система е необходимо изграждането на “Главен колектор ул. ”Дунавска” –като II-ри етап и III-ти етап “Канализационен колектор кв. “Боруна”.

За подобряване екологичното състояние на река Дунав е необходимо изграждането на пречиствателна станция за вторично пречистване на отпадните води преди заустване им във водоприемниците.

3.3 Енергийна инфраструктура

Всички населени места в община Лом са електрифицирани. Уличното осветление в населените места е изградено без генерален план и светотехнически изчисления. Процентът на светене в града е 18,55. Повечето осветителни тела и стълбове са амортизирани. Осветлението не е съобразено с категориите на улиците. Сто процента от телата са с неефективни живачни лампи – амортизирани и с КПД. Осветлението се включва и изключва с помощта на голям брой фоторелета, което затруднява редовното им почистване и увеличава продължителността на работа на осветителите. Предпазната и комуникационната апаратура са ненадеждни. Консумираната енергия се отчита само с еднотарифни електромери. Общият брой на монтираните осветителни тела в общината е 3 927 , с обща инсталирана мощност – 931,5 KW Уличното осветление се захранва от 110 трафопоста.

През 2004 година, Община Лом кандидатства пред ПУДООС към МОСВ и бе одобрена за отпускане на безлихвен заем за реализиране на проект “Инженеринг за екологосъобразна и енергоспестяваща рехабилитация на външно изкуствено осветление на град Лом”. Проекта предвижда: повишаване на енергийната ефективност в системата на уличното осветление, чрез подмяна на осветителни тела с живачни лампи с енергоспестяващи натриеви лампи с високо налягане; оптимизиране на експлоатационния режим на уличното осветление, чрез модерно централизирано управление на включването и изключването на уличното осветление и двойнотарифно отчитан на консумираната електроенергия.

3.4 Съобщителна инфраструктура

Първите пощенски услуги в Лом датират от 1856 г. На 14.05.1979 г. е създадена пощенска станция в гр. Лом, а след 1992 г. се обособява технологичен възел “Далекосъобщения” гр. Лом, който обслужва пет общини – Лом , Брусарци , Вълчедръм , Медковец и Якимово.

Всички населени места в община Лом са телефонизирани. Броят на действащите телефони е 9257 бр. като от тях 8763 бр. са аналогови, а 1475 бр. - цифрови. Дължината на телефонната мрежа за ТВД Лом е 250 км.

Изградени са оптични кабели: Козлодуй-Лом – 43,5 км., Лом-Вълчедръм – 23,1 км. и Лом-Видин – 79,3 км.

Мрежите на съществуващите мобилни оператори в страната – МОБИЛТЕЛ, ГЛОБУЛ, ВИВАТЕЛ и МОБИКОМ, покриват територията на общината.

Четири оператори на ИНТЕРНЕТ предоставят услугата в общината: БТК, “АЛМУСНЕТ”, “СИ-ЕТ” и Интернет-центъра към Читалище “Постоянство”гр. Лом.

В града има две кабелни телевизии, “Евроком-Лом” и “Глобо”.

3.5. Околна среда

На територията на община Лом не се развиват дейности, внасящи значителни замърсявания в отделните компоненти на околната среда в стойности, приближаващи се до или превишаващи пределно допустимите концентрации – пределно допустимите норми. Общината не принадлежи към т.н. “горещи точки” по отношение на замърсяването на околната среда. Основните източници на замърсяване са отпадните води и битовите отпадъци.

3.5.1 въздух

Въпреки, че основните предприятия, замърсяващи въздуха са или закрити или работят с намален капацитет се твърди, че качеството на атмосферния въздух е в рамките на нормите. На територията на гр.Лом е извършена проверка на пунктовете за емисионен мониторинг, в който са извършени емисионни измервания по “Програма за мониторинг на МОСВ”. Пунктовете отговарят на изискванията на наредба №7 от 1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух. Резултатите от направените измервания показват, че качеството на атмосферния въздух е в рамките на допустимите норми.

Сериозен фактор за замърсяването на атмосферния въздух е липса на пречиствателни съоръжения на основните замърсители -фирми и предприятия. Друг основен източник за замърсяване е индивидуалното отопление с твърдо и течено гориво, което води до комунално-битово замърсяване на въздуха с въглероден двуокис и прах.

3.5.2 почви

В седем населени места в община Лом се намираха складове с препарати за растителна защита, където се съхраняват химически вещества, забранени или негодни за употреба. Пет от тези складове, поради невъзможност за охраняване са разрушени и строителните им материали са разграбени, което превръща пестицидите в опасен замърсител на околната среда. За да се преустанови вредното им въздействие, възможността за умишлено отравяне на хората и животните, както и да бъдат разфасовани в малки опаковки и продавани на населението като годни, част от пестицидите негодни за употреба са събирани и съхранявани по технология на “Балбок” за постоянно съхраняване в контейнери /обезвращдане/. Технологията на “Балбок” се състои в запълване на доведени до твърдо агрегатно състояние негодни пестициди в стомано-бетонни контейнери “Б-Б куб”, които се затварят херметично и се разполагат на открито на определена от общината площадка. На територията на община Лом са разположени 12 бр. “Б-Б куба” на площадки в с.Ковачица.

Много голям проблем за Лом и селата е почистването и рекултивацията на земи, замърсени с твърди битови отпадъци (ТБО) и строителни отпадъци. В общината са образувани множество незаконни сметища.

Проблем е замърсяването на почвата с трупна маса от животновъдни стопанства и предприятия за производство на месо и месни продукти. Не са редки случаите, когато

умрели животни престояват с дни. Умрелите животни не се загрубят и под въздействието на атмосферните условия започват да се разлагат, което е предпоставка за замърсяването на почвата със спори от болестотворни бактерии.

3.5.3 шум

На територията на общината няма постоянни пунктове за измерване на нивото на шума. Наблюденията показват че това не е есриозен проблем за населението на общината. Пределно допустимите нива на шум при основните източници на шум са в нормални граници. Изключение в това отношение прави населението живеещо в близост до транспортни възли като ЖП гарата и Автогарата, както и това живеещо в близост до пътните артерии главно в град Лом. Решение на този проблем се търси чрез подобряване на пътните настилки и озеленяването на градската среда.

3.5.4. отпадъци

Генерирането на отпадъци от бита и строителството все още е проблем в община Лом, който застрашава качеството на околна среда и представлява значим риск за човешкото здраве. От домакинствата се образуват всяка година около 11 700 тона отпадъци, в т.ч. 182 т. строителни отпадъци, което е приблизително 357 кг. отпадъци на жител за година или 0,95-1,05 кг. на денонощие.

През 2001 г. С помощта на британската фирма ENTEK UK Ltd бе разработена и приета "Програма за управление на отпадъците на община Лом за периода 2001-2010 г.", обхващаща всички дейности по почистване, поддържане на улиците и обществените места в градските и селските зони, както и дейности по извозването, съхранението и обезвреждането на битовите и строителни отпадъци.

Настоящите нива на образуване на отпадъци са високи, което налага въвеждането на нови модели на управление на отпадъците, като допринася за намаляване на общото количество генерирани отпадъци и гарантират тяхното адекватно оползотворяване и използване. Съгласно националната стратегия за управление на дейностите по отпадъците една от мярката, която се предвижда е изграждане на 54 регионални депа за отпадъци, както и изграждането на инсталации за третиране и рециклиране на строителни отпадъци. Такова регионално депо за отпадъци е изградено в град Монтана, където община Лом трябва да извозва битовите си отпадъци. Общината се изправя пред сериозно предизвикателство свързано с увеличеното разстояние, липсата на претоварна станция и проблем с транспортирането на отпадъците към изграденото регионално съоръжение за обезвреждане.

На територията на общината съществуват 10 бр. регламентираны сметища, които до края на 2006 г. подлежат на закриване, съгласно програмата на Община Лом за закриване на сметищата. Специфичната цел, която се преследва от МОСВ в областта на депата за твърди битови отпадъци е „Прекратяване на експлоатацията, закриване и/или привеждане в съответствие на всички съществуващи депа за отпадъци, които не отговарят на действащите нормативни изисквания до 16 юли 2009 г.". Планираните дейности за нейното постигане са свързани с реализация на мерки за почистване и рекултивиране на всички нерегламентирани сметища и замърсени терени.

3.5.5 води

През община Лом преминава р.Лом с дължина 15 км., ширина от 5 до 10 м., дълбочина от 0.2 до 1.5 м. Скоростта на течението е от 0.4 до 10 м/сек. Дъното е от чакъл и пясък. Реката преминава през районите на с. Сталийска махала, с.Трайково, с. Замфир и се влива в р. Дунав.

На територията на кметство с. Ковачица, югозападно от селото се намира язовир с площ 1 120 дка., собственост на “Напоителни системи” ЕООД Монтана.

Основните източници на замърсяване на водите са: промишлените отпадъци, транспорт, комунално-битови отпадъци и животновъдството.

Едни от основните замърсители от промишлена дейност на територията на град Лом са: “Ломско пиво” АД и “Винарна Поломие” ООД, които са предприятия от хранително-вкусовата промишленост за производство на пиво, вино и високоалкохолни напитки.. От производството на пиво се получават производствени отпадъци: бирена каша и бирена мая, от които малка част се продава за храна на животни, а останалата по канализация се зауства в р.Дунав на км. 743,5, съгласно разрешително за заустване на отпадни води в повърхностни водни обекти №0764 /25.11.2002 г. от МОСВ. При производството на вино и високоалкохолни напитки се отделят промишлени отпадъци във вид на леки винени утайки в размер на 80 м3. Предприятието притежава утайник за груби частици, като отпадъчните води се заустват в р. Лом.

Системата за наблюдение и контрол върху качеството на питейната вода на територията на общината се осъществява от ВИК и ХЕИ. Усреднените данни показват, че питейните води на територията на общината са в норма.

Корабоплаването по р. Дунав е причина за замърсяване с нефтопродукти и битови отпадъци.

Комунално-битовите води не се преработват, а на места няма изградена канализация, където проникването на вредни вещества и микроорганизми в подпочвените води е потенциално опасност. На територията на община Лом няма изградена пречиствателна станция за пречистване на отпадните води преди заустване им във водоприемниците. Заустването се извършва в повърхностни водни обекти.

3.5.6 биологично разнообразие и природни дадености:

В община Лом биоразнообразието е повлияно от човешката дейност. Основен природен ресурс за поддържане на биоразнообразието е р. Дунав. Десния дунавски бряг е подложен на непрекъснати ерозионни сили. Заливната горска растителност от месните видове допринася за укрепване на бреговете и способността за намаляване на ерозията.

На дунавските острови се срещат повече от 1100 животински вида. Над 65 вида риби се срещат в реката и островните блата. Тази част на реката е най-важното местообитание за 6 вида есетрови риби.

След унищожаването на повечето крайречни блата, влажни зони и заливни гори по периферията на островите остават най-важните местообитания за фитофилни и планктоноядни риби, както и единствените алтернативни места за размножаване на видове, чийто жизнен цикъл е свързан със стоящи води. Заливните местообитания са от критично значение за рибните популации в р. Дунав, които от двоя страна са важна хранителна база за рибоядните птици. От 1950 г. на Дунав и неговите притоци са построени изкуствени басейни, с цел регулиране на наводненията, корабоплаване, използване на водата за битови

и промишлени нужди. Резултатът от това е значителното намаляване местообитанията, промяна в хидрологичния режим, който води до загуба способността на самопречистване и загубата на биоразнообразие.

Влажните зони, имащи орнитологична значимост в общината са “Рибарници Орсоя”. Орсойското блато има територия 13 560 дка. От землищата на селата Орсоя, Сливата и Добри дол. Пресушавано е през 1980 г., чрез изграждане на предпазна дига с дължина 8 238 м. Растителността в Рибарниците е изградена главно от хигро и хидрофитни видове. По песъчливите места се развива добре *багриална айважива* /защитен вид/. Доминиращите видове са *обикновената тръстика*, *водна лилия*, *цитолистна какичка*, *тополи* и *върби*. Досега са установени 163 вида птици в блатото. По време на миграцията блатото е от международно значение за *белооката потапница*, *малмия корморан*, *червен щъркел*, *сива чапла* и др. Срещат се различни видове бозайници *видра*, *дива котка* и др., земноводни *дървесница*, *зелена кростава жаба*, влечуги *водна костенурка*, *зелен гущер*, *пъстър смок*. Редки и защитени видове са *белооката потапница* и *малък корморан*. Други редки и застрашени от изчезване видове са *блатното кокиче*, *гинко белооба*, които са вписани в червената книга на България. В досегашната политика при управлението на защитените територии у нас, приоритет беше предимно консервация на биологичното разнообразие, посредством охрана на природните ресурси. Основния акцент беше поставен върху забраната за намеса на човешки фактор върху развитието на биосистемата. При тази ситуация отношението на масното население към опазване на биосистемата е по-скоро негативно и резултат от прилагането на тези мерки е далеч от търсения ефект. Силното ограничение върху ползването на дървесни и животински ресурси предизвиква като ответна реакция браконьерството. Подобни са и проблемите с незаконното събиране на билки и генетичен материал от тях

На територията на ломската община са определени като природни забележителности следните вековни дървета:

- Чинар - гр. Лом - обиколка 4 м., височина 20 м.и възраст -105 г.
- Летен дъб - с. Замфир - обиколка 5.90 м., височина 25 м. и възраст – 300 г.
- Цер - с. Добри дол - обиколка 4.90 м., височина 12 м. и възраст - 350 г.
- Цер - с. Добри дол - обиколка 5.10 м., височина 25 м. и възраст 350 г.
- Цер - с. Добри дол - обиколка 2.10 м., височина 17 м. и възраст 150 г.

3.6 Урбанизация

Стратегическа цел в областта на градоустройството на общината, в дългосрочен план е оптимално съчетаване на местните и външни ресурси, за постигане на максимално възможна публична ползност и умножаваща ефективност.

Населените места и другите урбанизирани територии на община Лом си поделят 20 514 дка, което представлява 6,34% от общата площ на общината.

Община Лом включва в своите граници десет населени места – осем кметства (Станево, Ковачица, Долно линево, Замфир, Трайково, Сталийска Махала, Добри дол и Сливата), едно кметско намесничество (Орсоя) и един град - административния център Лом, с гъстота на населението на общината (човека/км²) – 103,4, при гъстота на населението за страната 70,3 души на кв.км.

Урбанизирана територия на община Лом в дка

НАСЕЛЕНО МЯСТО	ДКА
ЛОМ в т.ч. град Лом – 5 672,750 кв. “Младеново” – 3 237,434 кв. “Хумата” – 163,000 кв. “Момин брод” – 750,621	9 823,805
ДОБРИ ДОЛ	695,000
ДОЛНО ЛИНЕВО	730,171
ЗАМФИР	1 014,620
КОВАЧИЦА	2 195,642
СЛИВАТА	899,611
СТАЛИЙСКА МАХАЛА	2 041,849
СТАНЕВО	1 355,332
ТРАЙКОВО	1 524,436
ОРСОЯ	233,532
ОБЩО ОБЩИНА ЛОМ	20 513,998

Производствената територия в град Лом заема сравнително голяма площ, но е неблагоустроена и застроена с остарели и непривлекателни сгради, които трудно могат да се модернизират и използват. По всяка вероятност евентуалното разполагане на бъдещи производства с подобрени технологии ще се ориентира навън на "зелена поляна". Но това не решава проблема с реструктурирането и обновяването на производствената територия в града, в т.ч. и освобождаването на части от тях за други пренебрегвани градски нужди, като озеленяване и обществено обслужване, към което следва да се насочи политиката на градското развитие.

Не са достатъчни грижите за културно-историческото наследство и паметниците на културата в града и населените места от общината. Тяхното ново социализиране предстои и може да изиграе решаваща роля за превръщането им от обект на опазване в инструмент за градското развитие и туризъм.

Плановите на населените места в общината и централна градска част са остарели и неактуални след реституционните процеси. Техните частични изменения на парче са порочна практика, която създава сериозни проблеми на управлението на процесите. Създаването на нов кадастър и нови планове за регулация и застрояване е неотложна необходимост.

През периода 2005-2006 г. в община Лом се реализира проект “Урбанизация и социално развитие на райони с преобладаващо малцинствено население” на стойност 3,5 млн. лв., финансиран от ПРООН, ЕС и правителството на България. В процес на изграждане е техническата инфраструктура на кв. “Стадиона”, включваща: канализационна и водоснабдителна мрежи, улични и тротоарни настилки. С реализирането на този проект, се решава проблема на един от кварталите с компактно ромско население.

Необходимо е да се предприемат мерки за включване на неурбанизираният кв. “Хумата” в регулация и решаване на редица проблеми за подобряване условията на живот и екологичното състояние. Необходимо е да се предприемат мерки за включване на неурбанизираният кв. “Хумата” в регулация и решаване на редица проблеми за подобряване условията на живот и екологичното състояние. Ромският квартал “Хумата”-35 ха, е със кадастрален план от 2004 година. Следва да се изработят регулационен и

застроителен планове, схеми за инфраструктурата и вертикална планировка, да се извърши попълване на кадастралната карта и най-важното намиране на начин за уреждане на статута на територията върху която е разположен тъй като тя е със статут на земеделска земя. Допълнително усложнение е и това, че по-голяма част от територията е частна собственост, а по-малка общинска.

По отношение на транспортната инфраструктура в Община Лом основния бъдещ проект, (с одобрени няколко варианта) е за играждането на "Нов вход" в града от направление София, с който ще се заобикаля квартал "Младеново", който идва като естествено продължение на въведения в експлоатация нов мост на река Лом през 2005 година. Собственик на инвестиционната инициатива, както и на пътя II клас е Агенция "Пътища" София. Промяната на трасето ще се извърши в имоти предимно общинска собственост и ще допринесе за намаляване на пътно-транспортните произшествия и избягване на неестетизирани имоти в гъсто застроения квартал "Младеново".

За правилното обслужване на населението и осъществяването на държавна политика по устройство на територията по осигуряване на достъпна среда и за хората с увреждания следва да се разширят започналите процеси по осигуряване и направа на рампи, помощни парапети и др. съгласно техническите нормативи. В тази посока ще се изпълнят рампи по всички централни улици в Лом и селищата на общината. Общинският експертен съвет следи за спазване на тези изисквания и се одобряват и въвеждат в експлоатация нови проекти и обекти съобразени с тези изисквания.

Много важен за гр. Лом е проблема и изчерпвания капацитет на гробищния парк. По тази причина в Общината вече се работи по проблема, избран е подходящ терен, отговарящ на Наредба №21 за хигиенните изисквания за изграждане на гробищен парк с площ 56 дка. В останалите 132 дка ще се предвидят паркинги, ритуална зала, други обекти на общественото обслужване и озеленяване, както и направа на път от 1,5 км.

Важен благоустройствено-строителен проблем за Лом е укрепването на кейовата стена и реализацията на "Дунавския парк", за което има готови проекти. В момента акустирането на кораби е затруднено.

В ход е явен конкурс за идеен архитектурен проект за реконструкция и модернизация на общински пазар гр. Лом, разположен в УПИ VI, кв.212, гр. Лом, върху площ от 6 ха. В момента общинският пазар в гр. Лом представлява хаотично действаща структура от леки и многоплощни монолитни павилиони, където се продават предимно хранителни продукти. Архитектурният му образ е безличен. Настилките се състоят от павета и разбити тротоарни плочи. Разположените към централния градски площад сглобяеми маси за промишлени стоки, дрехи и кинкалерия са неприемливи и не могат да съществуват повече на това място. При новото решение ще се обърне внимание на местата за паркиране и подходите към пазара. Предложеното решение ще се съобрази с организирането на достъпна за хората с увреждания, съгласно чл.107, точка 5 от ЗУТ. Проекта не предвижда места за търговия с животни и се съобразява със съществуващата инфраструктура.

Град Лом не е завършен като устройствена структура и има територии, за които следва да се търси начин за включване и усвояване. Прилежащата източно от града местност "Садовете" е била предвидена за вилна зона, но и тук няма устройствен статут и земята също е земеделска, въпреки, че имотите са оформяни по действащите през 60-те години правила и норми.

Новият квартал "Люляците" - 34 ха е с приети кадастрален, регулационен и застроителен план от 2004 година. Тези територии са предвидени като резервни, за сметка на свлачището в квартал "Боруна", разположен върху 58 ха със спрени строителни разрешения.